

Gyermekpornográfia – Visszaélés tiltott felvételekkel, visszaélés a gyerekekkel

2007. január 29-én az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium (az Európai Unió jogharmonizáció részeként) a Parlament elé terjesztette a gyermekek szexuális célú kereskedelmi kizsákmányolása körébe tartozó néhány bűncselekmény új szabályozását. A számos módosítás közül kettőt kísért kiemelten nagy médiafigyelem. Az egyik értelmében büntethetővé válik a gyermek prostituált „szolgáltatásait” igénybe vevő kliens, a másik szerint pedig nem lenne büntethető az, aki egy 14-18 éves fiatalról (annak beleegyezésével) pornográf felvételt készít, vagy ilyen felvételt tart saját használatra.

A szóban forgó javaslat szövege szerint a Büntető törvénykönyv 204. §-a és alcíme helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„Tiltott pornográf felvétellel visszaélés

204. § (1) Aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személyről vagy személyekről pornográf felvételt megszerez, tart, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személyről vagy személyekről pornográf felvételt kínál, átad vagy **hozzáférhetővé tesz**, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személyről vagy személyekről pornográf felvételt készít, forgalomba hoz, azzal kereskedik, illetőleg ilyen felvételt a nagy nyilvánosság számára hozzáférhetővé tesz, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) A (3) bekezdés szerint büntetendő, aki pornográf jellegű műsorban tizennyolcadik életévét be nem töltött személyt vagy személyeket szerepeltet.

(5) Két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, aki a (3)-(4) bekezdésben írt bűncselekmény elkövetéséhez anyagi eszközöket szolgáltat.

(6) Nem büntethető, aki tizennegyedik életévét meghaladott, de tizennyolcadik életévét be nem töltött személyről annak beleegyezésével, saját használatra készít vagy tart pornográf felvételt. Ez a rendelkezés nem alkalmazható, ha a tizennegyedik életévét meghaladott, de tizennyolcadik életévét be nem töltött személy az elkövető hozzátartozója, vagy az elkövető velése, felügyelete, gondozása vagy gyógykezelése alatt áll.

A gyermekek szexuális célú kereskedelmi kizsákmányolásának körébe tartozó cselekményeket (így a gyermekprostituúció és a pornográfiai is) az ENSZ Munkaügyi Szervezete (az ILO) „a gyermekmunka legrosszabb formái” közé sorolta 1992-ben kelt határozatában.

Magyarországon 1998 óta büntetendő cselekmény¹, ha valaki elad, megvásárol, vagy ellenszolgáltatásként átad, elcserél egy

embert, ahogyan az emberi test szerveivel való kereskedelem és a munkavégzés vagy szexuális célú kizsákmányolás, azaz a prostituúció, és gyermekek esetén a tiltott pornográf felvétellel való visszaélés is ugyanezen évtől szankcionálható. Rendszeres statisztikai adatgyűjtés és átfogó kutatások hiányában nehéz még csak becslésekbe is bocsátkozni arról, Magyarországon hány gyermeket érint a kereskedelmi célú kizsákmányolás valamilyen formája. A hivatalos adatokat tekintve eddig nagyon kevés olyan büntetőper indult, amelyben gyermek vált szexuális kizsákmányolás (pedofília, pornográfia stb.) áldozatává és egyetlen szervekereskedelem, rabszolga kereskedelem, kényszermunka bűncselekménye ügyében indult eljárás sem érintett gyermekkorú áldozatot. Ennek okai között a felderítés, a szervezett bűnözés körébe tartozó bűncselekményekkel kapcsolatos általános kriminálisztikai, és nyomozási / bizonyítási nehézségeket, vagy a problémakör felismerésével, megelőzésével és kezelésével érintett szakmák közötti kompetenciahatárok tisztázatlanságát kell elsősorban megemlíteni. Ez utóbbira példa annak az állapotos, fiatal szekszárdi lánynak az esete, akit az egyik rádióműsor szerkesztője² az út szélén, kliensre várva látott. A műsorban megszólaltatott (területileg illetékes) védőnő nem érezte magát illetékesnek az ügyben, és a rendőrkapitányság munkatársa is úgy nyilatkozott, hogy egy 17 éves lány esetében az önkéntes alapú szexuális kapcsolat létesítése nem büntethető.

De nemcsak a társadalmi megítélés és a szakmai protokollok hiánya, hanem definíciós, értelmezési problémák is nehezítik a gyermek kizsákmányolása valós volumenének megítélését. Mi tekinthető gyermekmunkának, ki és miért válik áldozattá, hogyan értékelhető az „önkéntesség” a 14 éves már elmúlt de még 18 év alatti szexuálisan kizsákmányolt gyermek esetén, és hogy milyen segítséget kell/lehet adni a bűncselekményt, szabálysértést elkövető gyermeknek és családjának?

A szavazás lezárult, és a pornográf felvételek készítésével kapcsolatos változtatások nem hatályosultak. A jogszabálytervezet vitájában a Parlamentben és azon kívül is a politikai ellenfelek szóváltásai a legkevésbé sem érintették azokat a kérdéseket, amelyekre választ kellene kapnunk ahhoz, hogy el tudjuk dönteni jó-e az, ha valaki büntetendő azért, mert felvételt készít 14-18 év közötti barátjáról / barátnőjéről.

A javasolt törvénymódosítás okán, ürügyén nem beszéltek a gyerekek szexuális felvilágosításának gyakorlatáról, minőségéről. Sem a szexuális erőszakot elkövetők kezelésének, terápiájának hiányáról. Nem tisztázódott a pedofília fogalma és az sem, hogy kik azok a pedofil elkövetők. Nem beszéltek a gyermekvédelmi szakemberek, rendőrök, ügyészek arról, hogy mennyire nehéz dolgunk van a szexuális abúzusok megelőzésében.

A gyerekekkel szemben elkövetett szexuális erőszak

¹ Btk. 175/B. §: Emberkereskedelem

² Kossuth Rádió, Vendég a háznál (2005. szeptember 27.)

kapcsán gyakran használja a média a pedofília fogalmát – anélkül, hogy ennek jelentésével tisztában lenne. Kutatási eredmények bizonyítják, hogy 2002 és 2005 között tiltott pornográf felvétellel való visszaélés bűncselekménye miatt indult büntetőeljárások elkövetői között nem volt olyan, akit szexuális kielégülési cél motivált volna. A pénz annál inkább szerepelt a motívumok között, de ahhoz meg az kell, hogy a felvétel kikerüljön az érintettek birtokából – ez pedig korábban is büntetendő volt, és az is maradt volna. A kölcsönös elfogadáson alapuló párkapcsolatokban a pornográf (azaz a szexualitást öncélúan ábrázoló) felvételek készítése csak az egészséges szexus egyik kifejeződése, és – amennyiben nem kerül ki a pár birtokából – nem veszélyeztet senkit, és nem

sért büntetőjog által védendő érdeket sem. A saját nemi identitásával, a szexualitással, a fogamzásgátlással is tisztában lévő fiatal számára, ha felmerül a felvételt készítés kérdése, azt az ismeretei, önismerete, meggyőződése alapján el tudja dönteni. Mindezek hiányában akkor sem, ha a törvény éppen három évig tartó szabadságvesztéssel bünteti a fényképezős, rajzoló, kamerázós kedvű partnert.

Mennyivel egyszerűbb volt ezeknek a kérdéseknek a végiggondolása, átbeszélése helyett politikai síkon „megoldani” a kérdést. És a baj megint nem az, hogy a liberalizmus vagy a konzervativizmus mint érték, vagy mint meggyőződés megjelenik az érvek között. Sokkal inkább az, hogy ezen kívül más érv nem nagyon hangzott el.

Család, Gyermek, Ifjúság Egyesület

Szupervízor szakirányú továbbképzés az ELTE-n

2007 szeptemberétől az ELTE TáTK Szociális Munka és Szociálpolitika Tanszéke szupervízió szakirányú továbbképzést hirdet. (A képzést sikeresen elvégzők szupervízor oklevelet kapnak.)

A szociális munka jelenlegi hazai helyzetét figyelembe véve az általunk meghirdetett képzés során a szupervízióknak mind az európai, mind az amerikai modelljét bemutatjuk és oktatjuk.

A képzés négy féléves, a konzultációk a szorgalmi időszakban heti egy napot (péntek vagy szombat, 10-18 óráig) vesznek igénybe.

A képzésben való részvétel feltételei:

- ° Főiskolai vagy egyetemi szociális jellegű képzettség, valamint legalább 3 éves szociális szakmai gyakorlat, illetve ettől eltérő egyetemi végzettség, ebben az esetben legalább 5 éves, folyamatos szociális szakmai gyakorlat. A felvételnél előnyt jelent a szociális szakmák területén szerzett szupervízori tapasztalat.
- ° A hallgatónak a képzéssel párhuzamosan szupervízori munkát kell végeznie, ezen alapul a szakdolgozati munka is.

Mivel a szupervízióknak mindkét modelljét tanítjuk, szupervíziós gyakorlatnak tekintjük

- ⇒ a külső intézményben vezetett egyéni, csoport, ill. team-szupervíziót, esetmegbeszélő csoportot
- ⇒ a tereptanári munkát
- ⇒ a saját intézményben, munkahelyi vezetőként, kollegák számára biztosított rendszeres segítő beszélgetéseket
- ⇒ a felsőfokú szociális képzésekben, oktatási helyzetben nyújtott szupervíziót.

A képzés tandíja 150000 Ft/ félév.

A jelentkezési lap letölthető a Tanulmányi Hivatal honlapjáról:

http://www.tatk.elte.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=50&Itemid=69

A jelentkezési laphoz egy szakmai önéletrajzot is csatolni kell, mely tartalmazza a jelentkező szupervíziós gyakorlatával kapcsolatos legfontosabb információkat is.

Jelentkezési határidő: 2007. június 15.

További információk a kar honlapján (www.tatk.elte.hu), illetve a következő címen kaphatók: banyaiero@ludens.elte.hu.